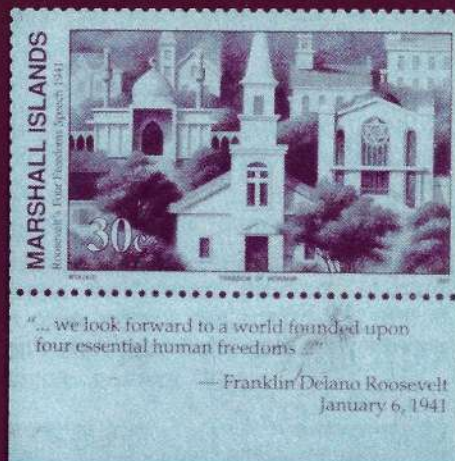

401/2274

התאחדות בולאי ישראל
הספריה

בול איי מארשל עם דברי הנשיא רוזוולט,
על חרות האדם. בין הכנסיות-ביכ"נ

ISRAELI PHILATELIC MONTHLY

פיקסלר ונכטיגל – בולאי השנה

במסגרת הכנס השנתי של התאחדות בולאי ישראל, שכלל הרצאות ורב-שיח, צוינו שני בולאים ותיקים בתואר "בולאי השנה". התואר ניתן לבן-ציון פיקסלר וישראל נכטיגל, על פירסום ספר מחקרי מיוחד על חותמות דואר ישראל, שהופיע השנה.

התאחדות בולאי ישראל העניקה את מגן ההתאחדות ליו"ר מועצת המנהלים של רשות הדואר יצחק אלישיב ואת מדליית ד"ר הקסטר לד"ר אדי ליבו. לבול השנה נבחר גיליון המזכרת של תערוכת "באר שבע 90".

י. נכטיגל וב. פיקסלר מתברכים בתואר "בולאי השנה".

"שבוע הבול העברי" כשבמוקד האירוע בזאר בולאי וכנס אספנים.

הטקס התקיים במעמד יו"ר מועצת המנהלים של רשות הדואר, יצחק אלישיב, סגן ראש עיריית תל-אביב, נתן וולוך, מנהל השרות הבולאי ינון ביילין, נציג התאחדות בולי ישראל, לביא בלאו, מ"מ מנכ"ל רשות הדואר אברהם מנצורי, אורי שליט יו"ר אגודת סוחרי הבולים וקהל מזמן.

בגשר העילי של לב דיזנגוף נפתחו דוכני מכירה של בולים וחומר בולאי. בדוכן המיוחד של השרות הבולאי הוצע בעיקר חומר בולאי של ההנפקה האחרונה ומיני תדריכים לאספנים צעירים.

תמונות מן הכנס הבולאי השנתי – תשנ"א

ד"ר צבי שמעוני מעניק את מדליית הקסטר לד"ר א. ליבו.

ועד חדש להתאחדות הבולאים

באסיפה הכללית של נציגי העמותות החברות בהתאחדות בולאי ישראל נבחר ועד פועל חדש לשנים 1991/2. האסיפה התקיימה בתל-אביב ביום ג', ה-12 במארס, ונבחר ועד בן 11 חברים. לנשיא ההתאחדות נבחר פה אחד עו"ד אלי ובר. חברי הוועד הם: ד"ר צבי שמעוני, קברניט יעקב שבתאי, מ. קרמר, מנחם לדור, אבי זכאי, מרדכי סונדק, קלמן בראילון, הרשפלד, אלוני וא. לין. לוועד המבקר נבחרו: ד"ר א. ליבו, מ. שמואלי ואורי שליט.

לבית דין חברים – מ. ויגוצקי, מ. מרסין, ש. ברגר.

ה. סינק, יו"ר ההתאחדות מעניק את מגן ההתאחדות ליו"ר איגוד המעצבים

פירסומי מכירות פומביות ניתנים חינם לתועלת האספנים

הירחון הישראלי לבולאות

Israeli Philatelic Monthly Israel Philatelic Federation

בטאון התאחדות בולאי ישראל

EDITOR: ARIE LYNN

REDACTION:

Dr. A. LEIBU, Dr. SHIMONI, Y. TSACHOR

JANUARY – FEBRUARY 1991

(1-2) 256

העורך: אריה לין

המערכת: ד"ר א. ליבו, ד"ר צ. שמעוני, י. צחור

ת.ד. 21224, ת"א מיקוד: 61211

שבט-אדר תשנ"א

בתוכן

- 2..... בהתאחדות
- 3..... בטור אחד
- 4..... חדשות הבולאות בישראל: משחקי הפועל ה-14
- 5..... ההנפקות החדשות – על פי התוכנית
- 6..... חדרה בבול יובל המאה
- 7..... שלונסקי ועגנון לפי ציורי לאה גולדברג
- 8..... תערוכות
- 9..... רישמי ביקור בתערוכת ארמניה
- 10..... בבולי אדריכלות – בית וייצמן
- 11..... חדשות דואר אר"ם
- 12-13..... דואר ברה"מ במלחמת העולם השנייה
- 14..... איטליה מברכת חיילי בנות הברית
- 15..... יודאיקה: משפט הסנהדרין בבופוצ'אנה
- 16..... הנפקה מקבילה בהולנד ובישראל
- 17..... מורה באולפן עברי – בטנזניה
- 18..... ברונו קרייסקי – בול ראשון
- 19..... מעטפות טיסה חדשות
- 20..... בולאות נסיונית
- 21..... הצלחה לחוגי נוער
- 22..... מכאן ומשם
- 23..... מכתבים למערכת, מעוניינים בחליפין

בטור אחד

ברכה להולך ולבא אחריו...

בימים אלה אנו נפרדים מנשיא ההתאחדות היוצא ומקבלים פניו של הנשיא החדש, שנבחר זה עתה.

אכן, למר **הנס סינק**, הנשיא היוצא, זכויות רבות בהישגי ההתאחדות בתקופת כהונתו. כפי כשהכרזי, הוא ימשיך לשרת את הבולאות המאורגנת גם לאחר שפינה את כס הנשיאות.

מבין היוצאים נזכיר גם חלקו של ל.בלאו, המזכיר היוצא שהיה **בין היוזמים החשובים** בתיכנון היחסים עם חשבי משרד התקשורת ורשות הדואר.

אנו מאחלים לכל החברים הפורשים עתה מן הוועד הפועל ברכות חמות ורענון כוחות.

הכנס השנתי של בוראי ישראלי

הנשיאות היוצאת – ה. סינק – יו"ר (משמאל) עו"ד אלי ובר ול. בלאו

וברכה של רצון טוב לשיתוף פעולה נאחל לעו"ד **אלי ובר**, שנבחר לנשיא ההתאחדות לשנתיים הבאות. אין זה סוד שהבולאות נמצאת בפרשת דרכים וצריך הרבה שאר-רוח ועמל כדי להחזיר את העטרת ליושנה, למען שיגשוגו של התחביב וקידום הישגיהם של האספנים, כשהדגש על הרחבת השורות. אם יצליח הנשיא החדש, בעזרת כולנו, לקדם מעט מן המטרות הללו, יהיה זה, כפי שנאמר בהגדה של פסח, דיינו...

אריה לין

קהל באולם הכנס תשנ"א

קרטה, טניס וכדורגל

2. ארבע תחרויות בין-לאומיות רשמיות היאבקות, קליעה למטרה, קשתות ומשיכת חבל.

3. תחרויות-הזמנה בשחייה, אתלטיקה והרמת משקולות בהשתתפות טובי הספורטאים בעולם;

עם אירועי הספורט התחרותיים והייצוגיים, ייערכו אירועי ספורט עממיים כגון צעדות ומירוצים, שישתתפו בהם רבבות בני נוער ומבוגרים. כן ייערכו טורנירים מיוחדים לספורטאים במקומות העבודה, פעולות ספורט בחיק הטבע, אירועי ספורט רבים בהשתתפות תנועות הנוער החלוציות, תלמידי בתי-הספר של רשת עמל, ותיקי הפועל ועוד.

משחקי הפועל נערכים בארץ אחת לארבע שנים בחסותו של נשיא מדינת ישראל. בראש המועצה הציבורית של המשחקים עומד המזכיר הכללי של ההסתדרות הכללית והמאורע מהווה מוקד אטרקטיבי למדינה כולה.

השנה, בדומה למשחקי הפועל הקודמים, יופיעו בולי דואר מיוחדים, לראשונה בשם "משחקי הפועל" לעומת כינוס הפועל שהיה מקובל עד שנת 1985.

כינוס הפועל הראשון נערך בשנת 1928 והיה מפגש ארצי של כל חברי הפועל שערכו תחרויות ספורט במשך יומיים-שלושה.

עם הופעת הבולים יופיע עלון הסברה מיוחד שנכתב בידי יעקב אבימור, מנכ"ל "הפועל". הבולים החדשים שיופיעו ב-9.4.91, עוצבו בידי רפי דייג ומיכל גלי, ערכם הנקוב - 60 אג, 90 אג, 1.1 ש"ח.

כאשר גדל מספר חברי הפועל, עד שאי אפשר היה לרכז מספר ימים במקום אחד, השתנה האירוע והיה לכנס של נציגי הסניפים - תחרויות של קבוצות וספורטאים מצטיינים בסניפים. עד קום המדינה היה כינוס הפועל אירוע ישראלי בלבד, אך בכינוס החמישי, שנערך ב-1952, הוזמנו לראשונה גם ספורטאים מארצות אחרות, שיש בהם ספורט פועלים.

בשנת 1985, הוחלט לשנות את השם מכינוס הפועל למשחקי הפועל. שם המבטא בהצלחה את מהותו, בנוסף למפגשים של ספורטאי הפועל, משתתפים במשחקים אלה נבחרות לאומיות של ישראל, המורכבות מספורטאים מצטיינים מכל האגודות, הנבחרות מתחרות במשחקים ידידותיים עם ספורטאי צמרת מרחבי העולם.

משחקי הפועל נערכים שנה לפני המשחקים האולימפיים והם משמשים הכנה טובה לספורטאים ומסייעים לבחינת כושרם ויכולתם.

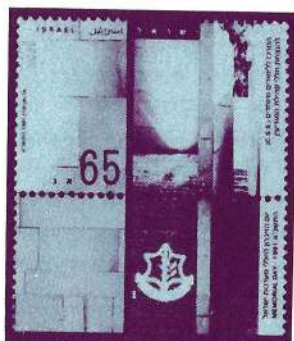
במסגרת המשחקים ייערכו התחרויות האלה:

1. שמונה אליפויות עולם של אירגון ספורט הפועלים הבין-לאומי בענפים: כדורגל, כדורמים, בדמינטון, היאבקות, התעמלות, טניס שולחן, כדוריד וטניס.

ד"ר יוסף ואלך

**מכירות פומביות של
בולים, מעטפות
ואמצעי תשלום**

PUBLIC AUCTIONS
ISRAEL and HOLYLAND
SPECIALIST
Dr. JOSEF WALLACH
P.O. BOX 1414 REHOVOT
Phone 08-467274, 461010

המתעדת את הקהילה.

הבול עוצב בידי הצייר הישראלי-הולנדי יאן ואן אויין. ערכו הנקוב הוא 65 אג' והוא הודפס בגיליון בן 15 בולים, עם 5 שובלי הסבר. יום ההופעה נקבע ל-9 באפריל 1991.

TEL-AVIV STAMP Co.
YACOV TSACHOR
בולי תל-אביב
מכירות פומביות
MAIL AUCTION Of
HOLYLAND, JUDAIC AND ISRAEL
PHILATELIA

Illustrated Catalogue Free Upon Request
POSTAL ADDRESS: P.O. BOX 16218,
TEL-AVIV, ISRAEL
TELEPHONE: 03-226294
(EVENINGS ISRAEL TIME)
FAX: 03-623010 EXTENSION 5709

עמותת בולאי נתניה משתתפת בצער

היו"ר שלמה מזא"ה
על מות רעייתו ורה ז"ל

חברי עמותת בולאי נתניה

שורשיה של קהילת המודיעין הישראלית טמונים אי-שם בסוף המאה שעברה, כשזו תרמה את חלקה להתישבות היהודית, בארץ-ישראל. במלחמת העולם השנייה סייע המודיעין למבצעי עלייתם ארצה של יהודים ופעולות מחתרת בימי "המדינה שבדרך". מאז מלחמת העצמאות עומדת קהיליית המודיעין בחזית ההכרעות, שכן המודיעין הוא שמסייע לקברניטי המדינה בהחלטות הגורליות.

רבים מבין קהילת המודיעין ראויים, ללא ספק, לצל"ש, אך ודאי וודאי לבול-דואר.

השנה, אכן יופיע בול-דואר מיוחד, שהוקדש לחללי קהילת המודיעין. האנדרטה שמנציחה את קהילת המודיעין, תופיע על הבול, עשויה כמבוכ. כל "חצר" במבוכ מייצגת תקופה בתולדות המדינה ועל קירותיה חרוטים שמות הנופלים באותה תקופה.

עתה משהו על מרכיביה של הקהילה, כפי שפורסמו על-ידי המרכז ללימודים מיוחדים (מ.ל.מ.). המדובר בשלושה מרכיבים:

1. אגף המודיעין בצה"ל (אמ"ן);
2. המוסד למודיעין ולתפקידים מיוחדים (המוסד);
3. שירות הביטחון הכללי (שב"כ).

המאפיין הייחודי של קהילת המודיעין הישראלית הוא באיכות אנשיה – לוחמים נועזים, מתוחכמים ומסורים. תוצאות עשייתם של אנשי המודיעין הם מעללים רבים ומבצעים מופלאים שהוציאו לשירותי המודיעין הישראליים תהילה בכל רחבי העולם.

אנשי המוסד, השב"כ והאמ"ן חירפו נפשם בכל מערכת ישראל, מקצתם נותרו באלמוניותם ואחדים אף לא הובאו לקבר ישראל.

הבול החדש עם אנדרטת חללי קהילת המודיעין הוא נר זכרון ליותר מארבע מאות מלוחמיה של קהילה זו, שנפלו במערכות ישראל. זכרם הונצח באתר המ.ל.מ., שנחנך ביוני 1985 בגלילית, מצפון לתל-אביב.

האנדרטה שבאתר, כפי שתופיע בבול החדש, בנויה כמבוכ המחולק לחצרות. המבוכ בא להזכיר את מבנה המוח האנושי, שמאפיין את המחשב המפותלת האופיינית לאנשי המודיעין.

כל חצר במבוכ מייצגת תקופה בתולדות הסיכסוך הישראלי-ערבי ועל קירותיה חרוטים שמות הנופלים באותה תקופה. פינה מיוחדת הוקדשה לאנשי מודיעין שטרם ניתן לחשוף שמותיהם.

האתר פתוח למבקרים. באתר סיפריה מקצועית ממוחשבת המכילה גם מסמכי שלל ולצידה תערוכה

חדרה בבולי יובלות המאה

חדרה נוסדה בשנת תרנ"א (1891), באיזור השומרון המערבי שהיה ברובו שטח חולי. מי הגשמים ניקוו ליד הנחלים ובעמקים ויצרו את הביצות נושאות הקדחת.

האיזור הירוק ביותר במישור החוף היה שטחה של חדרה ומכאן שמה המקורי הערבי, אלח'ודרה – "הירוקה". שפע המים והאדמה החקלאית משכו את המייסדים להקים את המושבה החקלאית בשטח של 30,000 דונם פוריים ורחבי ידיים.

השנה ימלאו 100 שנה להיווסדה של חדרה ולציון המאורע יונפק בול דואר מיוחד ומודרני, פרי מכחולה של המעצבת רות בקמן.

עתה יש לישובי הסביבה זיקה לחדרה כעיר נפה; מרוכזים בה משרדי ממשלה, מוסדות ציבור, בתי-חולים, קניון גדול בלב העיר ומרכז נופש לחיילי צה"ל.

בבול נראה באופן סכמטי נוף העיר חדרה ובשולב סמל העיר. הסמל עוצב לרגל יובל העיר ומכיל מרכיבים המרמזים על תולדותיה.

במרכז הסמל נישא גזע אקליפטוס, עץ המסמל את תקופת יבוש הביצות והמלחמה במלריה.

מימין לגזע מופיעים שרידי החאן. בחאן נאלצו להתגורר המייסדים כשש שנים בקשיים רבים, עד שקיבלו את אישורי הבנייה הראשונים מן השלטון הטורקי. הקשת הנראית בסמל שימשה תמיכה לתקרת חדרי החאן. בים רואים סירת מפרש – רמז לנמל עליו חלמו המייסדים.

ועד חדש בעמותת אספנים תימטיים

ב-26.3.91 התקיימה בתל-אביב האספה השנתית הכללית של עמותת אילת – אגודה ישראלית לתימטיקה, בהשתתפות מנהל השרות הבולאי ינון ביילין ויו"ר ההתאחדות אלי וובר. האספה בחרה במנחם לדור ליו"ר הועד. טובי יניב, נחום שרשבסקי, שלום ברגר, משה רימר ואלן קרפס – חברים.

בעמותה רשומים 177 חברים. ביום האספה פעל סניף דואר מיוחד והוטבעה חותמת בעלת תוכן תימטי מגוון.

תערוכה תימטית באיטליה

באיטליה צפויה באביב הקרוב תערוכת בולים נושאית בשם "פילטמה 91". התערוכה תיערך בעיר סינז'נו בלסמו, וישתתפו בה אספנים מכל העולם, משרדי דואר וספרות בולאית.

הכתובת: PHILTEMA 91 — P.O. Box 99 — 20092 CINISELLO B. (ITALIA)

דף מזכרת לחדרה

במסגרת חגיגות 100 לחדרה והופעת בול יובל מיוחד שהופיע ב-19 בפברואר השנה, הונפק ביוזמת עיריית חדרה דף מזכרת מיוחד שנועד למוזמנים לחגיגות ויקירי חדרה העיר.

המדובר בגיליון חגיגי עם תדפיסי בולים אילוסטריטיביים לתולדות חדרה, בתוספת הבול החדש, חתום בחותמת מיוחדת שהוטבעה על ידי שרותי הדואר ביום הופעת הבול.

כמויות בולים שנמכרו

השירות הבולאי הביא לפירסום מהדורות 65 בולים שהופיעו בין יוני 1987 ועד נובמבר 1989. הכוונה לבולים שמהדורותיהם טרם פורסמו. על פי הרשימה ניתן לראות שאין שינויים מהותיים בגודל המהדורות של בולי ישראל בשנים האחרונות, על-אף ההרגשה שכביכול ירדה התפוצה של בולי דואר. מרבית המהדורות הן סביב מיליון וחצי, כשבולים אחדים עוברים את השני מיליון (אנה פרנק, 2,014,354 ומועדים תשמ"ט 2,076,912).

גליונות המזכרת שמרו על יציבות, תוך ירידה קטנה:

גלמ"ז (גליון מזכרת) עצמאות 40 – 330,384; גלמ"ז תערוכת העצמאות-40 – 189,291; גלמ"ז תערוכת ה-40 למדינה – 210,392; גלמ"ז המהפכה הצרפתית – 197,705.

לכאורה אין שינויים משמעותיים בגודל המהדורות ואולם השינוי החשוב, שאינו בא לידי ביטוי בפירסום השירות הבולאי הוא סוג הלקוחות.

היו שנים שמהדורה של 1.5 מיליון בולים נמכרה בחלקה הארי לאספנים ואילו עתה, כנראה, החלק הגדול של המהדורה נמכר לצרכני דואר ולא לאספני בולים.

שלונסקי ועגנון לפי ציורי ל. גולדברג

שנתיים שעשתה בכינת השפיעו עליה מאוד, והיא החליטה להיות חקלאית. ב-1913 נסעה ללמוד אגרונומיה בטולוז שבדרום צרפת כדי שתוכל, עם תום לימודיה, לחזור לארץ ולסייע בפיתוח חקלאות מודרנית. פריצתה של מלחמת העולם הראשונה מנעה ממנה מלחזור לארץ ישראל. היא נסעה לרוסיה, ושם חלתה בשחפת.

ב-1919, באניה "רוסלאן", האניה הראשונה שיצאה מרוסיה לא"י לאחר המלחמה, חזרה רחל לארץ-ישראל, הצטרפה לקבוצת דגניה א' שעמק הירדן, אז נאלצה לעזוב בגלל מחלתה.

שרה אהרונסון

עם מייסדיה של המושבה זכרון יעקב, שעלו על הקרקע בשנת 1882, נמנו גם אפרים פישל ומלכה אהרונסון. כאשר חבריהם, באו בני משפחת

יתכן שרבים לא יודעים כלל שהמשוררת לאה גולדברג משחה גם במכחול ציירים. המשוררת הידועה אהבה, נוסף לכתיבה, גם לצייר, במיוחד עשתה רישומים של דיוקנאות חברים.

הציירת רות בקמן, שנתבקשה לעצב בול חדש עם דיוקנאות נשים לרגל יום האישה הבין-לאומי, עיצבה את בול לאה גולדברג על-פי שלוש תמונות בגילום שונים ואילו לשובל בחרה למקם רישום של לאה גולדברג עם דיוקנאות ש"י עגנון ואברהם שלונסקי.

בעלון המיוחד שילווח את בול לאה גולדברג מסופר שהיא למדה פילוסופיה ושפות שמיות באוניברסיטת קובנה, ברלין ובון. עלתה לארץ ב-1935 ונמנתה עם חברות הסופרים "יחדיו". שיריה כונסו בקבצים כמו "טבעות עשן", "שיבולת ירוקת העין", "מביתי הישן" ועוד.

אהרונסון מרומניה שם עסק האב במסחר תבואה ובארץ הפך לאיכר.

למשפחת אהרונסון היו שישה ילדים. ארבעה בנים. אהרן, צבי, שמואל ואלכסנדר; ושתי בנות: שרה ורבקה.

שרה אהרונסון נולדה וחונכה בזכרון יעקב. באמצעות שידוך נישאה לחיים אברהם, יהודי יוצא בולגריה, ועקרה עימו לקונסטנטינופול, מקום עסקיו, בסוף שנת 1914. לאחר שנה, בשל געגועיה למשפחתה ולארצה, שבה לביקור. זמן שהותה בארץ היה גם זמן תחילת אירגונה של ניל"י. שרה החליטה להצטרף לקבוצה ולאחר מות אבשלום פיינברג הפכה למנהיגתה.

באוקטובר 1917, נודע לתורכים על קיומה של הרשת. שרה אהרונסון סירבה לעזוב את חבריה ובשל כך נתפסה ונאסרה. ימים ספורים לאחר מכן שמה קץ לחייה בלוקחה על עצמה את כל האשמה.

לאה גולדברג כתבה גם פרוזה ושירי ילדים, והצטיינה כמתרגמת לעברית של יצירות גדולות מן הספרות האירופית.

רחל המשוררת (בלובשטיין)

המשוררת רחל נולדה בי"ח בתשרי תרנ"א (20 בספטמבר 1890) בסאראטוב שבצפון רוסיה. אביה, איסר לייב בלובשטיין, היה סוחר פרוות דוברים עשיר, ואמה, סוניה לבית מנדלשטם, היתה בת הרב של ריגה וקייב. את מרבית שנות ילדותה ונעורותה עשתה רחל בפולטבה שבאוקריינה, בבית ספוג השכלה כללית, מסורת וחייבת ציון. ב-1909 סלח אותה אביה לאיטליה, עם אחותה שושנה ללמוד ציור ואומנות. בדרך ביקרו שתייהן, כתיירות, בארץ-ישראל, באו לימים אחדים למושבה רחובות ונשארו בה שנה תמימה.

אחרי שנה החליטה רחל להיות חלוצה: "לנגן במעדר ולצייר במגרפה". היא נסעה לחיפה ועבדה בנטיעת שקדים על הכרמל, משם עברה לסג'רה ולבסוף הגיעה לחוות כינרת.

תערוכה דו-לאומית בולגריה-ישראל

המצב הכלכלי בבולגריה די קשה. המחירים עולים בהתמדה במאות אחוזים. נקווה, שמצב זה לא ימנע את קיום התערוכה ברגע האחרון. אך, כמובן, אנו מצידנו נעשה את כל ההכנות להשתתפותנו בצורה הטובה ביותר.

לפרטים יש לפנות לנציג התערוכה: משה שמואלי רח' שרת 71 ת"א (טל. 440665).

חיפה 91

תערוכת הבולים הדו-לאומית "חיפה 91" תיערך בהשתתפות התאחדות בולאי פולין ובחסות שר התקשורת וראש העירייה חיפה.

זוהי התערוכה החמישית במנין, המאורגנת ע"י עמותת הבולאים בחיפה בשיתוף פעולה עם רשות הדואר - השרות הבולאי והתאחדות בולי ישראל. חיפה היא חלוצה בקיום תערוכה דו-לאומית בישראל.

התערוכה תיערך ב"היכל הספורט" ברמת בן-גוריון (רוממה) שבחיפה ויהיו בה כ-800 מסגרות בכל המדורים: לאומי, ארצי ונוער. כ-100 מסגרות יוקצו למציגים מפולין ואנו מקווים, שהאספנים הפולנים ישלחו לתערוכה את מיטב אוספיהם.

הנהלת התערוכה:

יושב ראש - בן הדור נסטיטר
מנהל התערוכה - מרדכי קרמנר
מזכיר וגזבר - קלמן בראילן

ועדות התערוכה

ועדה פילטלית - זאב ברק, אבנר מקלר
אירועים וסימפוזיונים - ד"ר ירמיהו רימון, ד"ר אדי לייבו

בטחון - חיים נאור

נוער - שלום ברגר

יחסי ציבור ופרסום - גב' נלי קטשר
הקמה וארגון - ולדימיר מלר, אריה לבניא

בראשית חודש יוני ש.ז. צפויה בעיר רוסה (רוסצ'וק) שבבולגריה, תערוכה דו-לאומית בולגריה - ישראל. התערוכה מאורגנת באופן משותף ע"י התאחדות הבולאים בבולגריה, והארגון לתרבות של היהודים בבולגריה "שלום".

ידידנו יעקוב (שהיה נציג בולגריה בתערוכת "עצמאות 40" בירושלים) כבר שכר, לפי הוראות יו"ר התאחדות בולאי בולגריה, את האולם היפה ביותר בעיר רוסה - האולם העירוני לתערוכות. האספנים מכל אחת משתי הארצות יציגו בין 20 ל-10 אוספים, כאשר לכל אוסף יוקצו בדרך כלל 5 מסגרות (אך קיימת אפשרות להגדיל במקרים מסוימים ל-8 מסגרות). בכל מיסגרת יש מקום ל-12 דפים. האוספים יהיו מכל שטחי הבולאות: מסורתית, תולדות הדואר, נושאים, כלילים, גלויות מירב וכ'.

מצד ישראל מוזמנת משלחת של 3 חברים: חבר לוועדת השיפוט, נציג ישראלי (קומיסר), וחבר נוסף. הנהלת ההתאחדות שלנו קבעה בינתיים רק את הקומיסר: הח' מ. שמואלי. המעוניינים להשתתף ולהציג מתבקשים לפנות כבר אליו לפי הכתובת: מ. שמואלי, רחוב שרת מס' 71, תל-אביב 62504 (אפשר גם לטלפן בשעות הערב לטלפון 440665-03).

התאחדות בולאי בולגריה הגיעה כבר להסכמים מתאימים בקשר למעטפה מיוחדת, חותמת מיוחדת, פלאקאטים מתאימים, פגישה עם העיתונות בסופיה ורוסה וכ' וכ' בפתיחה מתוכנן קוקטייל, וכן פלמרס חגיגי.

יחסים בין הבולאים של שתי הארצות היו תמיד טובים. גם בתקופה, שלא היו בינינו יחסים דיפלומטיים. נציגי שתי הארצות נהגו להדגיש בלבביות רבה בתערוכות בולאיות בינלאומיות ומיני כנסים.

כבר בתערוכת "בולגריה 89", בטרם היו יחסים דיפלומטיים בינינו, סיכמו הנציג שלנו לתערוכה, ונציגו לכנס של פיפ, עם הנהלת התאחדות בולגריה, על הסכם לשיתוף פעולה רישמי, כאשר אחד מביטויי תהייתה תערוכות דו-לאומיות. יתר על כן: התאחדות בולאי בולגריה הציעה פעמיים לקיים אצלם תערוכה כזאת (בנובמבר 1990, ואפריל 1991), אך המועדים המוצעים לא התאימו לנו. וכך הגענו למועד החדש: תחילת יוני השנה.

יש להניח, שהתערוכה תהיה על רמה בולאית טובה ומאורגנת היטב. יש להניח שיהיו גם חברים, שיהיו מוכנים להיות נוכחים בה. בכל אופן, המעוניינים להציג מתבקשים לפנות לקומיסר שלנו בכל ההקדם.

המרכז וחלוקת המדליות, התקיימו כבר ביום הרביעי לתערוכה. חולקו כרגיל רק הגרנד פרי, לאוסף של בולי ארמניה וכן פרס מיוחד. 2 זהב, אחד לבולי ארמניה והשני לאוסף על מכרות.

בסה"כ היו 156 אוספים עם 630 מסגרות. מהם 119 עמדו בתחרות ושלושים ושבע רשמיות של השופטים או אחריהם ללא תחרות.

החלוקה של האוספים לפי המדורים: דואר 5. מוזיאונים 14, ציירים 28, שופטים 38, לשיפוט: מסורתי 64, תולדות הדואר 107, אירופילטליה 40, תימטיקה 300, מקסימפיה (גלויות מירב) 31 מסגרות = סה"כ 627. חלוקת המדליות: 2 זהב, 12 מזהב גדול, 13 מזהב, 14 כסף גדול, 19 כסף, 27 ברונזה מוכספת, 23 ברונזה, ו-9 דיפלומים. ישראל קיבלה: 1 מזהב – שי שבתאי, עם פרס מיוחד 1 כסף – מרדכי סונדק עם פרס מיוחד כסף גדול לספרות עם פרס מיוחד. לא חולק זהב גדול.

עקב לחצים של אירוח וחוסר זמן לא הוצאה חוברת הפלמרז עם תוצאות השיפוט. לא חולקו דפי ניקוד. המסגרות אמנם היו ממוספרות לפי הקטלוג, אבל מוצגות בערבוביה! וקשה היה לאתר את האוספים. אחרי שהשופטים עזבו את ירוון, הודבקו פתקאות עם תוצאות השיפוט.

קומיסר (פעם ראשונה בתערוכה זו), לא הצטיינה התערוכה בסדר מיוחד על אף שהנהלת התערוכה עשתה את כל המאמצים לכך, מספר המבקרים, צעירים נוער ומבוגרים, היו מעטים לעומת העיר הגדולה. (מיליון וחצי תושבים).

קומיסר לתערוכות "ארמניה 90"
מרדכי סונדק

מעטפת "יום ראשון" של ליטה עם בולי עצמאות, כפי שהופיעו שם ב-7.10.90. למעשה מוכרים הבולים בארצות הלבניות בלבד, אבל היו מקרים שמכתבים כאלה הגיעו גם למדינות רחוקות יותר...

ביום פתיחת התערוכה, שאמנם נפתחה בזמן, אחרי קבלת פנים רשמית אצל שר הדואר במשרדו, קבלו כל הנציגים – 12 נציגים מארצות המערב והיתר ממזרח אירופה – 20 ארצות (2 ארצות המערב לא הופיעו: שוויצריה ואוסטריה), תיקים עם תכנית התערוכה, סידורי הארחה והאירועים לזמן שהותנו בירוון.

אחרי פתיחת התערוכה התברר שאוספים של הרבה מדינות – גם שלנו, הגיעו רק בארבע לפנות בוקר, ביום הפתיחה בשל עקוב הטיסה ממוסקבה, שם היו מרוכזים רוב האוספים, גם של הרוסים עצמם. כמובן לא הספיקו בלילה להכניס אותם למסגרות, ובכדי שהתערוכה תפתח בזמן ובכדי לכסות את המקומות הפנויים שנוצרו, ביטלו אולם תצוגות אחד.

התערוכה עצמה היתה צריכה להיות מוצגת בשלושה אולמות, בשלוש קומות.

האוספים שלנו, שלי ושל שי שבתאי קבלו מקום כבוד במיוחד, תיכף בכניסה לאולם הראשי. על הקיר מצד ימין בלט דגל ישראל בכל הדרו ומסגרות האוספים היו לא הרחק ממנו. כל מי שנכנס לבניין נתקל בתצוגות שלנו (קשה לדעת באם היתה מקריות או כוונה מיוחדת).

עקבתי אחרי התעניינותו של הציבור (לא גדול במיוחד) שעבר על-יד האוספים, והתגובות היו חיוביות. גם הספרות המיוצגת ע"י החוברות של תולדות הדואר בארץ-ישראל, נמצאה באמצע השולחן הספרות תיכף לכניסה לאולם. מגן ההתאחדות הוצג תחילה על הארון של הספרות ואחר כך נעלם, אחרי השיפוט. שאלתי את ארקלוב, למי נמסר המגן כפרס, והוא אמר לי שהחליטו לקחת אותו להתאחדות שלהם.

בהיותי שם, והייתי הרבה, משכתי תשומת לב על היותי מישראל. הדבר הודגש על-ידי תווית מיוחדת שעל דש בגדי עם שמי, שם המדינה ודגל ישראל. לרבים חילקתי מעטפות עם חותמת תערוכת "ארמניה 90" שהכינונו עם חותמת ברכה לתערוכת ירוון. כל מפגש כזה, היה תמיד מעורר התעניינות מיוחדת סביבי. נצלתי זאת עד כמה שיותר ולדעתי בהצלחה, ובעיקר על קיום מדינת ישראל.

בין המפגשים הרשמיים היו: קבלת פנים לכל השופטים, הקומיסרים, וכן לראשי ההתאחדויות של ברית-המועצות וארמניה, ביחד עם סגן ראש ממשלת ארמניה ושר הדואר הארמני. היתה קבלת פנים – על-ידי שר הדואר הארמני ובקבלת פנים זו הגשתי לו כשי של השרות הבולאי הישראלי את אלבום הבולים של השנה האחרונה שהבאתי איתי.

בול דואר לבית וייצמן

בית וייצמן ברחובות שנבנה בין השנים 1934-1936 ושימש כמעונו של נשיאה הראשון של מדינת ישראל, ד"ר חיים וייצמן, יופיע ב-9 באפריל יחד עם בולי קהילת המודיעין ומשחקי "הפועל". הבית הוקם על גבעה בלב הפרדסים ומושך את העין בצורתו ובצבעו הלבן. גרם המדרגות שבבית עשוי זכוכית ובטון ובולט מעל אלמנטים קובייתיים הסוגרים חצר שבמרכזה בריכה. הגן הגדול סביב הבית, בית השומר והנהג בכניסה אליו, גרם המדרגות וטרסות רחבות, מעניקים לבית מראה רשמי וייצוגי. היום משמש הבית אתר לאומי וכאמור, הוא נבחר להופיע בבול-דואר שהוקדש לאדריכלות בישראל, והפעם לאדריכל **אריך מנדלסון** (1953-1887).

אריך מנדלסון, שנולד בגרמניה ונפטר בארצות הברית, נחשב לאחד הארכיטקטים החשובים במאה ה-20. הוא בנה מבנים ציבוריים ופרטיים רבים, ביניהם בתי הכלבו של שוקן בגרמניה.

מגדל איינשטיין שליד ברלין, אחד המבנים הראשונים שלו, זיכהו בפירסום רב. מנדלסון בא לראשונה לארץ ב-1923 והציע תכניות רבות לבנייה, בעיקר באיזור חיפה. הצעות אלה מעולם לא מומשו.

בשנת 1933 נאלץ אריך מנדלסון, כיהודי, לעזוב את ברלין, כמובן בשל עליית הנאצים לשלטון. את זמנו חילק בין אנגליה וארץ-ישראל. הוא גר בירושלים בטחנת הרוח הישנה ועבד שם. בין תוכניותיו – האוניברסיטה העברית ובית החולים "הדסה" על הר הצופים, בית חולים בחיפה, בית משפחת שוקן בירושלים, וכאמור, בית המגורים של ד"ר חיים וייצמן ברחובות.

מנדלסון עזב את הארץ ב-1941 והתיישב בארצות הברית, שם תיכנן בעיקר בתי כנסת ומרכזים קהילתיים גדולים.

הבול עוצב בידי **אד ואן אויין** והודפס במדפיס הממשלתי. ערכו הנקוב 1.40 ש"ח.

גליון בולי ישראל ב-33,000 ש"ח

קשה להאמין, אבל גם בישראל יש "משוגעים לדבר" ומוכנים לשלם עשרות אלפי שקלים תמורת פריט בולאי, לתפארת האלבום...

בעיצומה של המלחמה במפרץ והסקדים בגוש א', התקיימה מכירה פומבית של בולים מטעם חברת "בולי תל-אביב" שתוצאותיה נמסרו זה עתה.

שני פריטים, גליונות בולי רמב"ם משנת 1953 נמכרו במחיר הלא מבוטל של 33,000 ש"ח! הכוונה לגליון בן שתי תבניות בנות 16 בולים ובנפרד גליון בן 16 בולים, עם שובלים – נסיונות המדפיס עם תאריך 22.5.53.

פריט אחר, שנמכר ב-7000 ש"ח כולל סידרת בולי מועדים 1948 – צמדים עם פס ביניים ושובלים, חתום ב-30.9.48. גם זה נחשב לפריט נדיר.

מכתב שני שנשלח בצפלין מעל א"י עם חותמות ירושלים נמכר ב-2500 ש"ח. קונטרס בולי המנדט נמכר ב-5.400 ש"ח.

במכירה של בולי ת"א היו יותר מ-1100 פריטים, שרובם נמכרו במחירים מעל מחירי התחלה.

- לנו מבחר בולי ישראל וח"ל, מטבעות ושטרות
- יודאיקה ארץ הקודש
- תולדות הדואר ונושאים שונים.

בולי כחול לבן
בהנהלת א. סגל

מכירות פומביות AUCTIONS

בולים לאספנים • מכירות פומביות • יודאיקה • תולדות הדואר
AUCTIONS • STAMPS • JUDAICA
• POSTAL HISTORY

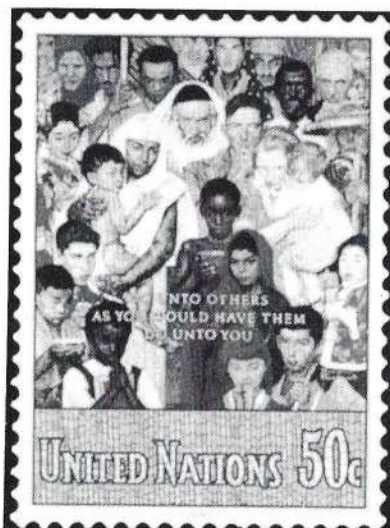
רח' המלך ג'ורג' 6, תל-אביב טל. 281023 יעוץ והדרכה ללא תשלום

באו"ם – מה ששנא עליך אל תעשה לאחרים...

האו"ם מספק לנו הרבה בולים ולעיתים קרובות בהקשרים פוליטיים וחברתיים, כשפה ושם אפשר למצוא גם את "הנקודה היהודית".

בין הבולים שתוכננו באחרונה יש שניים שעוררו תשומת ליבנו: הכוונה לבול מן המניין בן 50 סנט, פרי מכחולו של נורמן רוקוול מארצות הברית, אומן יהודי המתאר קבוצה של בני עמים שונים, כשבמרכז הקבוצה דמות אדם חושב כיפה, עטוף טלית ועטור זקן, שעל-פי פסיפס הדמויות ביצירה, הוא נועד בוודאי לסמל דמות יהודית. (יצירה זו כבר הופיעה בעבר בבול דואר של רואנדה, שבאפריקה).

פנה הרב ד"ר יצחק לוין, נציג אגודת ישראל העולמית למזכיר האו"ם פרז דה קוויאר וביקשו להפסיק הפצתו של הבול בשל הנימה האנטישמית, כביכול, שהוא מזכיר. כמצופה, השיב מזכיר האו"ם שאין בבול כל כוונה אנטישמית...

ועוד פריט מדואר או"ם שנועד לספק אקטואליה של עצם הימים האלה – חותמת דואר עם מסכת גז... ב-1 בפברואר צפויים בדואר או"ם שישה בולים בנושא המלחמה נגד השימוש בנשק כימי.

כיוון שהבולים יופיעו בשלושה מרכזי או"ם שונים – ניריורק, ג'נבה, ווינה – יוחתמו הבולים בשלושת המקומות בחותמות שונות. בשלושת המרכזים תוטבענה חותמות ציוריות בנושא המלחמה בגזים. החותמות שתוטבע בדואר או"ם בווינה, מראה את המסכה הגורלית שבימים אלה מצויה בכל בית בישראל...

לוח ההנפקות של דואר או"ם ל-1991

ב-15 במארס יופיע בול, לאיכות חיים טובה יותר (3) צמדות-סטנט בנות 4 בולים, אחת לדואר בניו יורק, אחת לז'נבה ואחת לווינה).

10 במאי, שני בולים לנמיביה – לאום חדש; אמונה שהתגשמה; וכן בולים מן המניין;

21 ביוני – שני בולים לאזויות הילד;

9 בספטמבר – ביטול כלי נשק כימיים ובולים מן המניין (סדרה שנדחתה מתחילת השנה);

24 באוקטובר – שני בולים בגיליונות של 25-40 שנה "לאופנה".

20 בנובמבר – שני בולים לאזויות האדם.

כמרכז תוטבענה חותמות מיוחדות: מ-25 במארס עד 2 באוגוסט – "יום הבריאות הבינלאומי" (7 באפריל 1991); בין ה-25 במארס עד ה-2 באוגוסט – 30 בספטמבר – "אופנה" (1951-1991) "אוסף בולי או"ם".

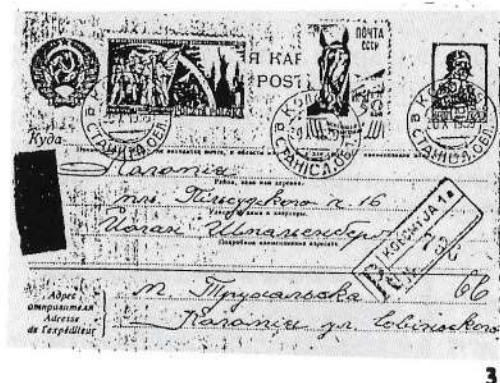
הצייר האמריקאי החשוב, נורמן רוקוול, צייר בני-עמים שונים, תוך הדגשת גזעים – שחור, צהוב, לבן, מלוכסן וכד'. הפסיפס הוגש לאו"ם כשי ממשלת ארצות הברית, במלאות 40 שנה לאירגון הבין-לאומי. הפסיפס הוכן במימון קרן ציבורית בעיר דאלס. עיצוב הבול נעשה בידי רוברט סטיין, מעצב יהודי-אמריקאי. הפסוק שהודפס בגוף הבול אינו אלא ואריאציה של דברי הלל הזקן: "מה ששנא עליך אל תעשה לחברך" (בתרגום האנגלי כתוב: "לא תעשה לאחרים מה ששנא עליך").

הבול הופיע ב-1 בפברואר 1991.

בול אחר של דואר או"ם, שהופיע בסוף השנה שעברה, הוקדש למבצע של מלחמה בפשע שהאו"ם הכריז עליו ועורר אף הוא תשומת לב, אבל, כנראה פחות עניינית. אחד מבולי הסידרה מתאר דמויות בצילינדרים שחורם הנושאם על-גבם שקים מלאי חפצים (גנובים!?!). בשעתו, סקרנו את הסידרה במדורנו, ואולם נודע לנו שהבול עורר זעמם של חוגים חרדים בארצות הברית, כאילו הוא מזכיר דמויות יהודיות העוסקות בגניבה (!?). כפי שנמסר,

הדואר באיזורים המערביים של ברית המועצות במלחמת העולם השנייה: (17 בספטמבר 1939 ועד ליום 21 ביוני 1941)

מאת מ. שמואלי

3

אותנו, כבולאים, מענינת השאלה איך אורגן ופעל הדואר בשטחים אלה, עד לפלישה הגרמנית לברית המועצות ביום 22 ביוני 1941.

האוסף שייך לתולדות הדואר. בהתאם לתקנות FIP, בקשר להערכת אוספים מסוג זה בתערוכות, עומדות במרכז שלוש שאלות: תעריפי-דואר, דרכי-דואר וחותמות-דואר. תקנות אלה קובעות גם איזה סוג חומר אפשר לכלול באוסף כזה: הוא מוכרח להיות כזה שעבר בדואר, וכולל גלויות, מכתבים, בולים חתומים, מסמכי-דואר, חותמות – ולכל זה חייב להיות קשר ישיר לנושא ושרותי הדואר הנסקרים. ניתנת אפשרות רחבה למחקר עצמאי מפורט, לדוגמא:

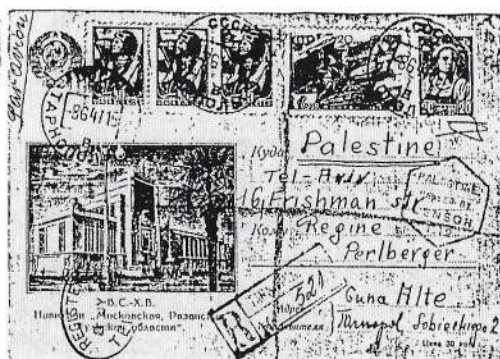
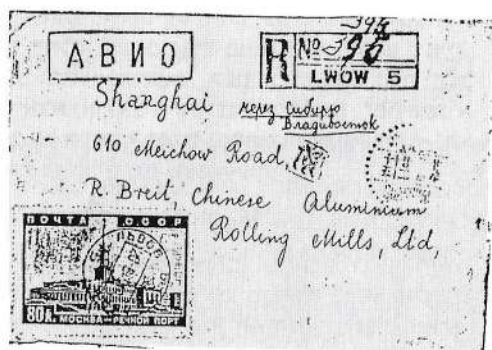
שנת 1991 החלה, ובאופן, בסתיו, התערוכה הדו-לאומית עם פולין. לנו, הישראלי, בולאות מגוונת. בעוד שבארצות העולם האוספים המסורתיים כוללים כמעט רק את אוספי אותה ארץ, אצלנו אפשר למצוא אוספים מכל ארצות העולם.

הנושאים די רבים. הפעם אכתוב מאוד בקיצור (כי המקום אינו מאפשר יותר) על תקופה כאובה: האיזורים המערביים של ברית המועצות בתקופה מיום 17 בספטמבר 1939 ועד ליום 21 ביוני 1941. המדובר בשטחים שצורפו לברית המועצות בתקופה זאת מפולין, ארצות הבלטיות ורומניה.

כ-25 שנה הנני אוסף כל פריט בולאי, המתייחס לשטחים אלה בתקופה האמורה: גלויות, מכתבים, מסמכים פוסטליים, חותמות וכו'. חלק מהחומר קשה מאוד להשיג. יש ישובים מהם לא שרד דבר פוסטלי. מאחרים נשארה חותמת בודדת על מכתב או בול חתום. המעניין הוא שהרבה מן החומר נמצא בארץ, כי היתה התכתבות ענפה עם א"י.

1. שיטחי פולין

ראשית הסיפור ב-17 בספטמבר 1939, כאשר הצבא האדום נכנס לשיטחי בילורוסיה ואוקראינה המערביים, שהיו בשטח פולין. זה בוצע במסגרת הפרטיכולים הסודיים שצורפו להסכם אי הלוחמה, שנחתם בין הרייך השלישי לברית המועצות.

1. דואר אויר: גלויה לת"א ומכתב לסין. רשומים.

Absender:
 Dienstort: Kette
 Name und Vorname: Kette: Schlier
 Selbstnummer: 1294h D

(Zurücksendung des Truppenpostens verboten. Als Dienstgrad nicht Schütze,
 Wachtmeister, Stütze usw. angeben, sondern nur Soldat, Gefreiter, Leutnant usw.)

Feldpost

An
 Frl. M. Werlich

in Berlin W 35
 Kälmerstr. 30/T

Straße, Hausnummer, Ortsbezeichnung, Postamt oder Postfachnummer
 (U. S. 8835 2 A) Din A 8

ערים מחולקות: פרמישל. גלויות מהאזור הסובייטי ומהאזור הגרמני.

ניתן לנו חופש למחקר עצמאי מפורט בכל המתחם
 לשרותי-הדואר בנושא. וכאן לפנינו אפשרויות רבות:

1. תקופת הביניים. המדובר בזמן מ-1 בספטמבר
 1939, יום פרוץ מלחמת העולם השנייה, ועד
 ליום 17 בספטמבר 1939, יום כניסת הצבא
 האדום לאזורים אלה. אפשר להתייחס לזאת
 כאל "מוקדמים". המענין הוא, שהדואר הפולני
 פעל. חלק מהמכתבים הגיעו לנמען, וחלק אחר
 הוחזר לשולח. (באוסף שלי 3 מכתבים כאלה,
 ראה דוגמא בתמונה מס' 2).

2. השימוש בבולים. יש הטוענים, שעד סוף
 אוקטובר 1939 אפשר היה להשתמש בבולים
 פולניים, או ביול מעורב: בולים פולניים
 וסובייטיים. יש לי באוסף מספר מכתבים כאלה,
 שגם עברו בדואר, ביול כהלכה, ויש עליהם
 חותמת הגעה. אך גם אלה, וכל החומר הדומה
 שראיתי, הינו לדעתי פילטלי, גם כאשר נתקבל
 למשלוח בדואר, כטובה לשולח. (ראה דוגמא
 בתמונה מס' 3).

לדעתי, בולי פולין היו אסורים לביול,
 ודבר-הדואר שנשלחו כך, הוחזרו לביול מחדש
 בבולים סובייטיים. (ראה גלויה בתמונה מס' 4).

הדואר הסובייטי ציד את בתי-הדואר באזור
 בבולים סובייטיים בראשית אוקטובר 1939. היו
 בשימוש אותם בולים, שהיו בשימוש בכל ברית
 המועצות.

3. צנזורה. לא יתכן, שבזמן כזה הדואר לא צנזר.
 אך ברית המועצות היתה די זהירה בקשר לכך.
 למשל, לתקופה עד לכניסה הפעילה במלחמת
 העולם השנייה, ראיתי רק 3 מכתבים סובייטיים
 עם סימני צנזורה, ומאזורים אלה לא ראיתי
 שום דבר דואר עם ציוני צנזר, בתקופה זו.

1. תעריפי דואר. הדבר די פשוט – אלה התעריפים
 שהיו בתוקף בברית המועצות בתקופה
 האמורה ואותם, לדעתי, אפשר לפרט רק בדף
 הפתיחה של האוסף המוצג.
2. דרכי דואר. הדואר מהמקומות האלה הועבר
 לעיר הבירה של הרפובליקה: במינסק עבור
 בילורוסיה, ולקיאב עבור אוקראינה, ככל
 הנראה עבור צנזורה. בהמשך, בדרך כלל
 דבר-הדואר נשלחו דרך אודיסה.
3. חותמות דואר. בהתחלה השתמשו
 בחותמות-הדואר הפולניות. מנובמבר 1939
 החלה החלפתם בחותמות סובייטיות,
 בהדרגה. בבילורוסיה המערבית החותמות היו
 ברוסית, בעוד שבאוקראינה המערבית ברוסית
 ואוקראינית. הסיבה, ככל הנראה, במידת
 הלאומנות של האוכלוסיה.
 (ואגב, בשני אזורים אלה בתקופה ההיא
 התגוררו 7.5 מיליון אוקראינים, 3.5 מיליונים
 בילורוסים, מיליון אחד פולנים ומיליון אחד
 יהודים).

הנ"ל על-פי הדרישות העיקריות של תקנון FIP.

לרוב נשלחו גלויות, מעט מכתבים – רשומים ולא
 רשומים. בציון התעריפים בכל מקרה, נראה לי,
 שאפשר להסתפק רק במקרים מיוחדים. למשל
 בדואר שנשלח באויר, זה די נדיר – ראה דוגמא
 בתמונה מס' 1.

את הדרך העיקרית של משלוח הדואר אפשר לציין
 בדף הראשון. ובאוסף המוצג לפרט רק מקרים
 יוצאים מהכל.

החלק של החותמות די מענין: השימוש נמשך
 בחותמות פולניות, והנהגת חותמות סובייטיות
 חדשות, לפעמים שונות בצורה וקוטר. רצוי
 להסביר זאת באוסף.

איטליה מברכת חיילי בנות הברית

לא רק מי שקרוב לענייני בולאות מכיר את המושג דואר צבאי או "מלחמה בבולאות". בנושא זה כלולים דברי-דואר שנשלחים על-ידי חיילים בשרות פעיל, או דברי דואר אל חיילים, דואר שנשלח על-ידי חיילים בשרות פעיל, או דברי-דואר אל חיילים, דואר צבאי בין יחידות ודואר אזרחי שנועד לחיילים ומקבל מיני חותמות צבאיות שמאפיינות אותו כדואר צבאי, או דואר מלחמה.

לנושא הזה מצרפים גם בולים וחותמות דואר שהונפקו על-ידי הנוגעים בדבר לציון אירועי מלחמה כלשהם, גיבורי מלחמה, או פריטים פילטליים אחרים רלוונטיים לנושא.

המלחמה האחרונה, במפרץ הפרסי, מאופיינת בשלב זה על-ידי חותמות "דואר צבאי" של היחידות השונות, על מספרי היחידות ומוצאן. יש להניח שחומר זה לא יהיה נדיר שכן מאות אלפי חיילים משרתים עתה במפרץ ובנות הברית מספקות את הדואר לחיילים בדרך אוויר מסודרת.

בולי דואר לרגל המלחמה לא הופיעו, עד כמה שידוע לנו, בשום מדינה. הפריט היחיד יוצא דופן בנושא מלחמת המפרץ הוא חותמת זיכרון איטלקית שהופיעה בימים אלה באיטליה ובה ברכה מיוחדת לחיילי צבא בנות הברית במפרץ.

החותמת הוטבעה ב-15 בתי דואר שונים ברחבי איטליה והיא תהיה בשימוש עד ה-21 בפברואר 1991.

חותמת מעניינת הוטבעה בגרמניה בנוסח "מחזור-יחידוש קשרי דואר לא ידוע" החותמת האיטלקית כפי שתוכננה הגיע לידיעתנו כוללת כתובת בנוסח זה: "סולידאריות והוקרה לצבאות בנות הברית במפרץ הפרסי". נוסח אחר הוא: "תודה לחיילינו הנלחמים במפרץ הפרסי". כנראה שקיימות שתי חותמות שונות עם הבדלי ניסוח. פרט מעניין הוא, שאספני בולים המגלים עניין בפילטליה על המלחמה במפרץ, פנו באחרונה לספקים בישראל בשאלה אם יש אצלנו חומר פילטלי הקשור במלחמה....

Centenary of women in medical practice. 1990

נשים ברפואה

4. ערים מחולקות. היו ערים מחולקות בין הצבא הסובייטי לצבא הגרמני. למשל פשמישל. ראה צילום מס' 4 - דואר סובייטי וגרמני מאותה עיר.

5. טפסי דואר שונים. נראה, שכל השרותים פעלו, כולל בתי משפט.

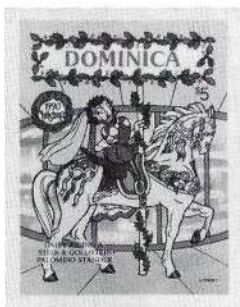
6. שימוש פיסקלי בבולי דואר. סביר להניח שהיה מחסור בבולים פיסקליים, ולכן השתמשו במקומם בבולי-דואר.

7. יודאיקה. אי אפשר לסיים חלק זה מבלי להזכיר את היודאיקה. התוכן של דברי הדואר מרגש, אך לצערנו, אין זה שייך לבולאות. בתמונה מס' 8 גלויה מורשה לברסט (עם חותמת מורשה של היודנט), וגלויה מרווה-רוסקה אל וילה מריה המפורסמת (ביוגוסלביה, החלק שהיה בשליטת איטליה) אל הילדים היהודיים שם. ראה (5-6)

6

אומנות הקרוסלות של הרשל, שטיין וגולדשטיין

יודאיקה בבולים מצאנו גם בסידרת בולי דומיניקה, אף היא בים הקאריבי. במדינה זו הופיעה סידרה בת 8 בולים ושני גיליונות-מזכרת. הבולים מתארים את בעלי החיים המשמשים בקרוסלות ילדים, אמנות שהתפתחה בסוף המאה ה-19 בארצות הברית. שלושה בתי ספר יחודיים קמו באמנות הקרוסלות: י.ד. לוף וגוסטב דנצל שפיתחו דגמים ייחודיים והחברה הפילדלפית "טובגן". יצירות חברה זו, מופיעות על שני גיליונות המזכרת המלווים את שמות הבולים של דומיניקה.

מיני הדמויות של בעלי החיים בקרוסלות עוצבו בידי אמנים שונים בעלי זכות יוצרים. בין האומנים היוצרים של אמנות הקרוסלות יש מספר יהודים, ממשיכי בית הספר י.ד. לוף, שאף הוזכרו בגוף הבולים המתארים את יצירותיהם.

אלן הרשל הוא בין היוצרים. שתיים מיצירותיו מופיעות בבולים בערכים 15 ו-25 סנט – דונלד דאק על-גבי פיל וירדיו ולואי על גבי דב הקוטב הלבן. מאוחר יותר יצר אלן הרשל יחד עם חברת ספילמן, ולאחר זה הוקדשו גם כן שני בולים בערכים – 10 סנט ו-2 דולר – כשמיקי מאוס רוכב על צפרדע ודייסי דאק על גבי חסידה – מעשה ידיהם של הרשל-ספילמן.

כאמור, גם זוג היהודים סולומון סטיין והרי גולדשטיין מברוקלין, היו ממשיכי י.ד. לוף ויצירתם – סוס מהודר – מופיע על הבול בערך הגבוה ביותר בסידרה – 5 דולר (!).

הבולים הופיעו לכבוד חג המולד. כיוון ששם של היוצרים היהודים מופיע על גבי הבולים ברור שהם ישתייכו ל"יודאיקה".

לקראת חג הפסחא הקרוב צפויה במדינת החסות הדרום אפריקאית בפופצ'אנה, סידרת בולים חדשה עם מוטיבים יהודיים, על-פי הברית החדשה.

השנה תופיע הסידרה התשיעית של בופופצ'אנה לכבוד הפסחא וכולן מתארות פרקים מתוך הברית החדשה המתארים את חיי ישו לפני עליבתו. השנה יופיעו ארבעה בולים לפי פסוקים מתוך מרקוס פרק י"ד. הבול בערך נקוב של 21 סנט מתאר, לפי מרקוס, קבוצת אנשים חמושים שנשלחו לגת שמן על-ידי ההנהגה היהודית לאסור את ישו. בבול רואים את מאסרו של ישו בידי אחד מראשי הקבוצה. "עודנו מדבר והנה בא יהודה, אחד מן השנים-עשר ואיתו המון, בחרבות ובמקלות. המסגיר אותו הקדים..."

"מי שאתן לו נשיקה זה הוא". לפי מרקוס, נשפט ישו פעמיים על-ידי הסנהדרין. הבול שערכו הנקוב 35 סנט מראה את משפטו הראשון של ישו בלשכתו של הכהן הגדול. (מרקוס, י"ד, 53): "הוליכו את ישו אל הכהן הגדול ושם נקהלו כל ראשי הכהנים והזקנים והסופרים..." לאחר המשפט הראשון, החליטה הסנהדרין שישו אשם בחילול קודש ודנה אותו למיתה. הבול השלישי בסידרה בערך נקוב של 40 סנט, מראה את התפרעות ההמון במקום ותקיפתו של ישו, לאחר פסק הדין. (מרקוס, י"ד, 65): "הכל הרשיעו אותו ופסקו שהוא בן מות. אחדים החלו לירוק בו... ואמרו לו "התנבא..."

הבול שערכו הנקוב 50 סנט, מתאר את פטרוס שמתוך נאמנות לישו ליווה אותו לביתו של הכהן הגדול. היה אביב קריר, ופטרוס התחמם ליד אש בחצר ביתו של הכהן. שם הכירה נערה משרתת את פטרוס כאחד מתומכי ישו. (מרקוס, י"ד 67): נראה שאספני יודאיקה יכללו את הסידרה באוספיהם חותמת יום הראשון (ב' 21 במאס 1991) תהיה במקום בשם "בית עניה" בפופצ'אנה (כפר ערבי בשם ביתניה).

נספרד - יהודה איבן-תיבון

בגרנדא שבספרד, הוטבעה לא מזמן חותמת-דואר מיוחדת לכבוד הרופא והמתרגם היהודי הנודע, יהודה איבן-תיבון, "אבי המעתיקים", במלאות 800 שנה למותו.

החותמת הוטבעה במסגרת תערוכה בולאית שהיתה בקיץ 1990 בגרנדא. בגוף החותמת תנוחה הירואית של יהודה בן שאול איבן תיבון (1120-1190) שנחשב כנאם מזהיר.

בין התרגומים מערבית לעברית של איבן תיבון נמנה "הכוזרי" ליהודה הלוי, "תיקון מידות הנפש" של איבן-גבירול. "האמונות והדעות" לרבי סעדיה גאון, ספרי דיקדוק ועוד.

בין כתביו צוואתו המוסרית "תוכחת אב" שכתב לבנו בשנת 1190, בה נפטר.

הגר של רובנס בסיירה ליאונה

חורף 1990 הביא הרבה פריטי "יודאיקה" לאלבומי הבולאים, כשהרבה מהם באו עם ציון היובל ה-350 שנה למותו של הצייר הדגול, פיטר פאול רובנס.

בסידרה בת-8 בולים ו-2, גיליונות זיכרון, יש בול אחד בן 5 ל' שמתאר את הלנה פרמונט, כהגר במדבר. (אשת אברהם, אם ישמעאל). רובנס צייר 39 ציורים על-פי מראות מן התנ"ך והברית החדשה, אך רק מעטים נשארו שלמים.

בחודש פברואר 1941 ערכו הנאצים בהולנד מאסרים המוניים בשכונה היהודית שבאמסטרדם. בעקבות כך פרצה שביתת מחאה כללית בעיר וסביבותיה. השביתה החלה בקרב פועלי הנמל ונמשכה יומיים: ביום שלישי 25 בפברואר וביום רביעי 26 בו.

את שביתת המחאה נגד הפשיטות הנאציות על היהודים ארגנו המפלגות האנטי-נאציות, ביניהן המפלגה הקומוניסטית ההולנדית, שהיתה אז מחוץ לחוק. במלאת 50 שנה לשביתה היסטורית של פועלי נמל אמסטרדם, הנפיק השירות הבולאי הישראלי ב-י"א באדר התשנ"א - 25 בפברואר 1991 חותמת דואר מיוחדת כתובה עברית הולנדית ואנגלית. בחותמת (ראה צילום) מופיע איור האנדרטה שבאמסטרדם - דמותו של אחד מפועלי הנמל, המוחה על מעשי הנאצים.

מלבד היובל קשורה הנפקת החותמת הישראלית בבול זכרון בהולנד שהוקדש לנושא היסטורי זה. ב-25 בפברואר 1991 לציון השביתה ההיסטורית של 25 בפברואר 1941 הונפק בהולנד בול זכרון שעוצב בידי יאן ואן טורן מאמסטרדם. ערכו 75 ס'. יצוין, כי חלק מציור הבול נלקח מצילום מ-22 בפברואר בעת הפשיטה שנערכה באמסטרדם על יהודי העיר. הבול הוא בצבעי אדום, כחול, צהוב ושחור.

בזאיר, שבאפריקה, הודפס באחרונה הדפס-רכב חדש על בול איינשטיין מסידרה קודמת והוא מהווה לגבי האספנים, בול חדש.

אלברט איינשטיין, הערך הנקוב החדש שהודפס על-גבי הבול הוא 100z.

מורה באולפן עברי – בטנזניה

עוד בול לחזן זולצר

באוסטריה הופיע אשתקד בול זיכרון לחזן היהודי ש. זולצר. דיוקנו של זולצר הופיע בבול וכן בחותמת הדואר המיוחדת.

עתה, נמסר שביוזמת חוגי ידידי בולי ישראל ויודאיקה שם בראשותו של מרסל רובין, הודפסה גם מהדורה מצומצמת של בולי אוסטריה מן המניין עם תמונת זולצר בשולב, על פי היתר דואר אוסטריה.

בשעתו נמסר שיופסקו הדפסות יזומות בשולב בולי אוסטריה, אך מסתבר שרק התדירות צומצמה.

בבול אחר (בשולב) הודפס שער ארון הקודש.

בולי עלייה – גם בקס"ל

שני בולים חדשים של קס"ל הוקדשו החודש לעליית 1990, שהוא נושא לימודי השנה והמפעל החינוכי של מועצת המורים למען הקס"ל.

שנת ביאור הבערות הבין-לאומית הביאה לאלבומי אספני "יודאיקה" מספר פריטים, והאקטואלי והמעניין ביותר הוא, ללא ספק, זה שהופיע עתה בדואר טנזניה שבאפריקה.

בטנזניה הופצה זה עתה סידרה בת 27 בולי דואר ושני גיליונות מזכרת וכולם הוקדשו לשנת ביאור הבערות. 27 בולים מוקדשים לאותיות הא"ב הלטיני ושני גיליונות המזכרת הוקדשו לאותיות העבריות והקיריליות.

נוסף עוד, שכל סידרת ה-29 הפריטים צויירה בסיגנון דמויות מיקי מאוס ושות', כבסרטי עולמו של וולט דיסני.

הפריט המעניין אותנו ביותר זו כמובן, הדפית עם האותיות העבריות. היא מתארת כיתת לימוד, לוח ועליו מילים עבריות, מפת איזור הים התיכון כולל ישראל וסיפרון בידי המורה עליו המילה "חתול" בעברית. המורה והתלמידים, הם כמובן, דמויות מיקי מאוס ושות'. זאת ועוד: בטקסט המלווה את הבולים כתוב בין השאר, שוונדי מסיפור "פיטר פן" מלמדת עברית בכיתת אולפן (!) את לילי הנמרה, אחיה מיכאל וג'ון ואחרים מהארץ הבלתי קיימת...

אכן פריט מעניין ופיקנטי.

חותמת לסימון סיניורה

שחקנית הקולנוע הידועה, ממוצא יהודי, סימון סיניורה, הופיעה בחותמת דואר צרפתית חדשה.

שמה המקורי סימון קמינקר. היא נולדה בויסברן שבגרמניה לאב שהיה קצין בצבא הגרמני, אף כי אימה לא היתה יהודיה, ראתה עצמה סימון כיהודיה. (היתה נשואה לאיב מונטן, שאף הוא ממוצא יהודי, אף כי הודה והכחיש את העובדה חליפות, עד היום הזה).

לאספני יודאיקה נוסף שסימון סיניורה הופיעה בבולאות כבר לפני כשנתיים, כשדואר צרפת הקדיש גיליון מזכרת לשחקנית קולנוע.

החותמת הצרפתית הוטבעה ב-19 בינואר 1991.

לותר קינג באו"ם, בוינה. (בפרס נהרו זכה קרייסקי בדלה ב-1984). כל הפרסים ניתנו לו על פעילותו הבין-לאומית.

הוא נפטר, כזכור, ב-29.7.1990, בוינה.

חוה ונצרת

שתי חותמות צרפתיות שעשויות לעניין, אולי, את אספני "יודאיקה", הוטבעו במקום בשם סט. נזרה (נצרת) וסט. אווה (חוות הקדושה).

אדם וחווה

בסידרת הבולים של גרנדה גרנדינס במלאות 350 שנה למות הצייר פאול רובנס הדמויות ותוכניות:

בסידרה 8 בולים ושני גליונות מזכרת

5 סנט – אדם וחווה (רואים רק את חווה).

15 סנט – אסתר לפני אחשורוש.

25 סנט – אדם וחווה (רואים רק את אדם).

50 סנט – הגירוש מגן עדן.

1 דולר – קין והבל

2 דולר – לוט בסדום.

4 דולר – שמשון ודלילה

5 דולר – אברהם ומלכי צדק.

בשני גליונות המזכרת בני 6 דולר כ"א מופיע דוד

ואביגיל ודניאל בגוב האריות.

ב-22 בינואר 1991 הופיע הבול האוסטרי הראשון של הקנצלר ברונו קרייסקי, יהודי בתפקיד של ראש מדינה לא יהודית.

יש להניח שבמרוצת הזמן יופיעו עוד בולים לזיכרו ולכבודו של קרייסקי, אך כבר עתה, בטרם מלאת שנה למותו, ציין דואר אוסטריה את יום הולדתו של האיש. את הבול האוסטרי הראשון ילווה דף עם קורות חייו של קרייסקי, וכמצופה – אף מילה על מוצאו היהודי...

נאמר שקרייסקי נולד ב-22.1.1911. את פעילותו הפוליטית החל בתנועת הנוער הסוציאליסטית בעקבותיה נאסר ב-1934, כשהיה מנהיג תנועה זו. עם שיחרורו גמר את חוק לימודיו במשפטים, נאסר שוב על-ידי הנאצים והוכרח לעזוב את אוסטריה.

ביוני 1951 היה קרייסקי ליועצו של הנשיא הפדרלי קרנר וכעבור שנתיים היה למזכיר המדינה במשרד החוץ ואחרי 1959 – שר החוץ של אוסטריה.

כחבר הפרלמנט מ-1956 נבחר קרייסקי ליו"ר המפלגה הסוציאליסטית באוסטריה (אז באופוזיציה) ואף ביקר במזרח התיכון.

ב-1970 היה קרייסקי לראש ממשלה בממשלת מיעוט שכעבור שנה הגיעה לרוב מוחלט. (תחת ניהולו, זכתה המפלגה הסוציאליסטית שלוש פעמים ברוב מוחלט בבחירות).

מנהיגותו זכתה לכינוי "תקופת קרייסקי", בה הוכנסו הטבות סוציאליות רבות במדינה.

גם כראש ממשלה, לא זנח קרייסקי את מדיניות החוץ של אוסטריה. הוא דאג שהאז"ם יקיים מרכז נוסף בוינה במקביל לניר-יוקס וג'נבה, כמושב לפעילויות רשמיות. כ"מדינה נייטרלית" בכל מחיר, נשמע קולה של אוסטריה בויכוחים בין-לאומיים יותר מכל מדינה קטנה אחרת. בעיקר התעניין בהתפתחויות באזורו תוך מתן הכרה מלאה לזכויות הפלשתינאים באזור, דבר שעשה אותו לדמות שנויה במחלוקת בישראל.

כשב-1982 איבד את הרוב המוחלט, התפטר קרייסקי מראשות הממשלה ומחברות בפרלמנט האוסטרי כאחת.

עם הפסקת פעילותו הפוליטית, אף כי היה סגן נשיא האינטרנציונל הבין-לאומי, התדרדרה גם בריאותו, הספיק לכתוב שני כרכים של זכרונות. ב-1988 הוגש דו"ח לשאלות התעסוקה באירופה בשם "ועידת קרייסקי". שם הדו"ח: 20 מיליונים מחפשים עבודה" וכעבור שנה אף זכה בפרס השלום על שם

מעטפות טיסה חדשות

בקטלוג "סקוט" 283,775 בולים

קטלוג בולי העולם הנועד "סטנלי-גיבונס" הופיע השנה בשלושה כרכים, בדומה לשנת 1990. בולי כל העולם מרוכזים בשני כרכים באותיות A-J ו-K-Z, בכרך השלישי מרוכזים כל בולי הקומונוולט הבריטי. במהדורה החדשה נוספו 7305 בולים חדשים וסך הכל בולי העולם, ללא גליונות זיכרון מגיע בסוף ל-283,775 בולים.

במהדורה החדשה של "סטנלי-גיבונס" יש כמצופה, גם שינויים במחירי בולים מסויימים. כך, למשל, שונו מחירים רבים בבולי סין, ארה"ב, דרום אמריקה, קוריאה, אלבניה, נסיכויות גרמניות, מקסיקו, ותיקן ועוד. שינויי המחירים המעניינים ביותר היו בגרמניה (כרך א). כמעט כל הוצאות הבולים של המאה ה-19 רשמו עלייה ניכרת כשדווקא הערכים הנמוכים מובילים בראש. רבים מן הבולים הכפילו ואף שילשו את מחיריהם.

כמו כן נרשמו בקטלוג עליות מחירים גדולים בבולי איטליה והמושבות שלה ואילו בולי יוון ירדו במחירים.

15.1.91 - יום האולטימטום ממשלת ארה"ב לעירק וניתוק כל קוי טיסה לישראל ומישראל, פרט לאל-על. הונפקה מעטפה מיוחדת עם חותמת נמל בן-גוריון. בתאריך הנ"ל הונפקה מעטפת טיסה מיוחדת לציון קשר-אוויר של אל-על עם הבאת עולים מברח"מ.

15.2.91 - חידוש קו-טיסה של אל-על לברח"מ החתימה היתה בנמל תעופה בן גוריון ומוסקווה.

25.2.91 - עם ישראל מצדיע לעם ההולנדי בציון 50 שנה לשבייתה הידועה נגד הנאצים. מעטפת טיסה של אל-על - ת"א - אמסטרדם.

28.2.91 - סיום המלחמה במפרץ - חותמת ת"א (מעטפת זכרון).

1.3.91 - חידוש טיסות לישראל ומישראל בחברות זרות:

לופט-הנזה - בן גוריון - פרנקפורט;

4.3.91 אולימפיק - בן גוריון - אתונה;

4.3.91 אייר פרנס - בן גוריון - צ'רלס דה גול;

4.3.91 איבריה - בן גוריון - מדריד;

5.3.91 אל-איטליה - בן גוריון - רומא.

14.3.91 "סיפרוס איירווייס" - בן גוריון - לרנקה.

17.3.91 ס.א.ס - בן גוריון - קופנהאגן;

18.3.91 לוט - בן גוריון - וארשה;

22.3.91 "אדריה" - בן גוריון - זגרב;

25.3.91 ס.א.א - בן גוריון - יוהנסבורג;

10.4.91 "פן אמריקן" - בן גוריון - ניוירוק

1.5.91 ט.ו.א - בן גוריון - ניוירוק

7.3.91 סבנה - בן-גוריון - בריסל;

7.3.91 מלב - בן גוריון - בודפסט;

7.3.91 נתיבי אויר תורכיים - בן גוריון - איסטנבול;

8.3.91 נתיבי אויר אוסטריים - בן גוריון - וינה;

8.3.91 סוויס-אייר - בן גוריון - ציריך;

8.3.91 ק.ל.מ. - בן גוריון - אמסטרדם;

10.3.91 "בריטיש איירווייס" - בן גוריון - לונדון;

האם לא הגיע הזמן, שבתערוכות הבולאיות יהיה מדור של "בולאות נסיונית"? שיעשה ניסיון כזה. בואו ונראה אוספים מוצגים שיראו "אליליים" בעיני הבולאים ה"מאמינים". ואז הן החומר, והן הסיפור יהיו "כל אחד את אשר רוצה", וגם "איך שרוצה". האם לא יולד משהו חדש? משהו מעניין, מקורי. משהו, שיהיה בו גרעין רציונאלי. שירשה ויזכה לעידוד סוג זה של "יוזמה חדשה" גם אצלנו, הבולאים. יהיו "בעד", ויהיו "נגד". וזה היפה. בויכוחים נולד החדש והאמת. כמובן שזיפיעו גם דברים לא מוצלחים. אך הם יעלמו מעצמם. אך היפה, ההגייוני והסביר יעברו את מבחן החיים (הבולאות), יאושר ויקבל "אור ירוק". יתכן גם בעולם. על רעיון זה לא לחשוב עוד. יתכן שלאחר תערוכה אחת מסוג זה לא נחשוב על נוספת. יתכן. אך לערוך ניסיון – מוכרחים. אפשרי, שבעוד מקום יצוץ רעיון דומה. להזדרז. זה יתרון ומוניטין לבולאות שלנו. התקופה דורשת הופעת מדור "ניסיוני" בתערוכות. ובואו וניקח את הסיכון. אפילו בבולאות!

תירגם מ.ש.

עד כאן תירגום המאמר. ולקורא הישראלי הסבר מושג אחד "הפניה מהעיר זלטאווסט" היא עיר באורל, שבברית המועצות. בשנת 1925 התארגנו בחורים צעירים מהחוג לבולאות שבעיר זאת, ופירסמו פניה בביטאון הבולאי של ברית המועצות, תחת הכותרת "מה לאסוף? מזה של החוג לפילטליה של צעירי זלטאווסט". דובר בו על סוג חדש של אספנות בהרכבת אוסף בולאי. אך העיקר בו: הצעה לאסוף לפי נושאים (תימאטיקה), ולא לפי ארצות. ובארצות אירופה המזרחית מקובל. כך נולדה האספנות לפי נושאים. החברים מהעמותה התימאטית החדשה מתבקשים להביא את תולדות סוג זה של אספנות, לפי המקובל במערב.

חדשות בקיצור

בול חדש מן המניין בערך הגבוה של 10 דולר, הופיע באי ניואה, באיי קוק, באוקיינוס השקט.

בטריטוריה הבריטית באוקיינוס השקט (קבוצת איים), מושג שנובל ב-1965, הופיע גליון זוטא בערך נקוב של 1 ל"ש, לרגל 25 שנה לכינון הטריטוריה.

בגיליון מס' 3/90 של הירחון הבולגרי לבולאות פורסם מאמר עם רעיונות אני די חושב עליו, על הרעיונות הרעננים המובאים בו. שלדעתי הם יכולים לעניין גם את הבולאי הישראלי. להלן תוכנו:

לאחרונה מדברים הרבה על ניסיונות בשטח זה או אחר. כאילו, שהשיטות הקלסיות מיצו את האפשרויות הטמונות בהן והאנשים מנסים משהו חדש. הרי בזמנו גם האימפרסיוניסטים החלו לצייר את תמונותיהם בצורה חדשה. וזה מצא חן בעיני הקהל. גם פיקסו צייר לא כמו ליאונרדו או מיכאלנג'לו. (וכנראה שהיום אף אחד אינו מצייר כמוהם). או ניקח את המוסיקה: קלסיקה, אופרה – כן. אך גם רוק-אופרה, גם ג'ז, גם דיסקו וגם מוסיקת-פופ. ויש מוסיקה של מחשב. תקראו את המשוררים המודרניים. גם עבודותיהם שונות משקפיר בסיגנון ובקצב. גם בתיאטרון נעשים ניסיונות. האם לא ראינו בסופיה הצגה שקספירית, כאשר הגיבורים לובשים ג'ינס? העיתונים כתבו, שהאופרה, "כרמן" של ביזה מוצגת בלונדון בצורה די מודרניסטית. ראו גם הצילומים – כל שנה מוצגות עבודות "בלתי סטנדרטיות" בצילום בתערוכה המיוחדת "סיגנון". מדובר ללא הפסק על "מהפכה מדעית-טכנית". לא שניויים, כי אם מהפכה.

ומה קורה בבולאות? יש כללים קלסיים להכנת אוספים לתערוכות, ויש לפעול בדיוק לפיהם, ללא כל סטיה. אחרת, פרי עמל של שנים רבות תוכל להראות רק לזידוד, אך אף פעם לא יועלו על מסגרות תערוכה בולאית. למשל: "על דף תצוגה אחד אין להרכיב אלא: רק בולים לא חתומים, או רק בולים חתומים". למה? או "כלילים אין לחתוך". ואם אנו זקוקים רק לבול או רק לחותמת? למה אסור לחתוך אותם? לדעתי כליל חתוך, המראה חותמת, המתאימה למקום, הינה הרבה יותר בולאית, מאשר כל דפית (אך זה נושא שונה לגמרי). ואם לדעת האספן והמחשבה המושקעת באוסף המוצג, והתפתחות הנושא דורשת ציור כלשהו, דיאגרמה, או מפה? לא, לא ולא.

מבלי לבטל את היתרונות של הכללים הקלסיים עבור האוספים המוצגים בתערוכות, נראה לי, שכאן המקום לפתח משהו חדש. כי אם נעמוד רק על הישן, האם לא נפגר בזמנים החדשים? יתכן, שזה ישמע יומרני מדי, אך מגיעה המאה ה-21. איך נפגוש בה? נכון, שיש חידושים, אך הם מועטים. למשל "הפניה מהעיר זלטאווסט" ניסיון מוצלח ביותר. לא מזמן גם גלויות המירב היו חומר בולאי חשוב. (למרות שגם כיום אין הם רצויים בסוגים האחרים של אוספים).

יום הנוער הבולאי

ועדת הנוער הפועלת במסגרת התאחדות בולאי ישראל החליטה לקיים את "יום הנוער הבולאי" בשבוע הבול שמתקיים בחג החנוכה.

המטרה העיקרית של "יום הנוער הבולאי" לאפשר מפגש חברתי ובולאי בין בני-הנוער מהחוגים הבולאיים הקיימים ברחבי הארץ. כמו כן הוחלט לחלק תעודות הוקרה לאותם בני-נוער שהציגו בתערוכות בולים לאומיות ובין-לאומיות בשנת 1990.

ילדי מולדת בזמן אזעקה

"יום הנוער הבולאי" נערך לראשונה ב-13.12.90 במועדון אגודת בולאי ת"א וכבר בשעה 10 בבוקר התחילו להגיע בני הנוער. תוך זמן קצר התכנסו באולם האגודה קרוב ל-100 ילדים ומדריכים שעסקו בהחלפת בולים. המראה היה מרנין והרעש עצום. ואיך לא – כ-100 ילדים מחליפים בולים באולם אחד...

במקביל אירגנה גב' דינה שמר חידון בולאי והזוכים קיבלו פרסים- חולצות מ"תבל 89" או חבילת בולים, ההשתתפות היתה גדולה והיה צורך להגדיל את מספר הפרסים.

קיימנו את טכס חלוקת תעודות ההוקרה למציגים ואני חייב לציין בסיפוק כי רוב המציגים הגיעו לטכס ועל-ידי כך שמשו דוגמא ואתגר לבולאים החדשים. אנו מקווים כי בשנה הבאה יקבלו גם הם תעודות על השתתפות בתערוכת "חיפה 91" שתערך בסוכות תשנ"ב (ספטמבר 1991).

לאחר הטכס אירגן מרטין גולדברג תחרות בולאית שגם בה היתה השתתפות ערה וחולקו פרסים נוספים.

אני רוצה להודות לכל אלה שעזרו ותרמו להצלחתו של יום הנוער ובמיוחד למדריכי החוגים שהגיעו ממקומות רחוקים עם קבוצות הילדים.

להתראות בשנה הבאה.

מ. קרמנר

יר"ר ועדת הנוער

500 לגילוי אמריקה

מלאת 500 לגילוי אמריקה היא עילה מכובדת להנפקת בולים במדינות רבות ואכן, יש מדינות שכבר עשו זאת ואף יותר מפעם אחת. גיבור המאורע הוא, כמובן, כריסטופר קולומבוס, (1451-1506) אבל יחד עם דיוקנו מציגים גם את ספינותיו, מפות מסעותיו ושותפיו למסע הגילויים. ב-14 בפברואר הנפיקו איי קוק את הבול הראשון במסגרת ההנפקות למלאת 500 שנה לגילוי אמריקה – הבול בערך של 1 דולר, מראה את דיוקן קולומבוס. כדאי לציין שקולומבוס, שחיפש דרך ישירה מערבית לאסיה פנה לראשונה עם תכניותיו לפורטוגל (1484) אך זו דחתה את הצעתו כיוון שהיתה עסוקה במציאת דרך אפשרית מסביב לאפריקה. מיד לאחר מכן פנה קולומבוס לאנגליה ואם כי המלך הנרי ה-7 נטה להסכים, הצליח ג'ון מורטון, שר האוצר שלו, להשפיע על המלך שכדאי להשקיע במקומות אחרים. כך קרה, שגילוי אמריקה (במקרה) נפל בידי ספרד, למגינת לבם של הבריטים.

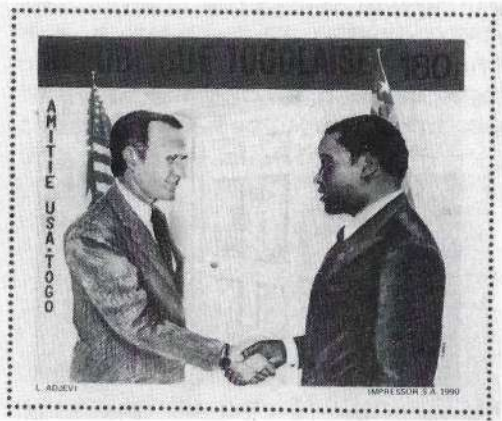

בניו זילנד תערוכת בולי צפורים

לרגל תערוכת "בירדפס" בניו זילנד – תערוכת בולי צפורים, הופיעה דפית זכרון מיוחדת ומעוצבת בטעם. הערך הנקוב – 2 דולר אוסטרליים.

היישר מאנטארקטיקה

סידרה בת ארבעה בולי ספינות הופיעה עתה באחד האיים הנידחים ביותר, באיזור האנטארקטיקה. הכוונה לבולי דרום ג'ורג'יה ואיי דרום סנדוויץ', המנפיקים בולים עצמאיים.

בטוגו הופיע גליון מזכרת לציון הידידות בין טוגו וארה"ב. בגליון מופיעים שני הנשיאים – הנשיא בוש והנשיא איאדמה, בעת ביקורו של נשיא טוגו בבית הלבן בווישינגטון.

תמונות למזכרת...

ספק אם למישהו מבבלות הברית במפרץ יהיה עניין להנפיק בולי דואר עם תמונות ההרס של המלחמה האחרונה. לא כן לגבי התמונות ממלחמת העולם השנייה. אלה הונצחו בשפע בולים בעולם כולו וגם בימים אלה.

נורבגיה במקום ראשון

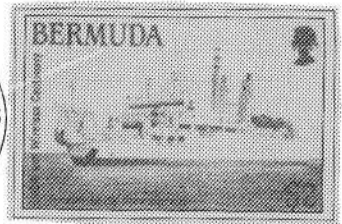
העיתון הבולאי "טימברלור" הצרפתי ערך תחרות בין קוראיו על הבולים היפים ביותר בעולם. 128 מדינות ויותר מ-5000 קוראים נטלו חלק בתחרות שנמשכה כשנתיים. נורבגיה זכתה במקום הראשון, סין במקום השני וצרפת זכתה במקום השלישי.

70 שנה למפלגה הקומוניסטית

בצרפת

הסמל הבלתי פופולרי במדינות מזרח אירופה באחרונה, בצורת פטיש ומגל, הופיע זה עתה בחותמת דואר צרפתית, לרגל 70 שנה למפלגה הקומוניסטית בצרפת. נוסח החותמת: "70 למפלגה הקומוניסטית בצרפת".

שינויי תעריפים בפנהרין

שינויי תעריפים בבולים אינם בהכרח בשל שינויי התעריפים בדואר. לעיתים מוכרת התופעה כאשר מיעדים בולים קיימים ליעוד אחר. **באי פנהרין** ביטלו באחרונה תעריפי 4 בולים שהיו בערכים נמוכים של 20-75 סנט ובמקומם הדפיסו ערכים של 1.5 דולר בכל בול וזאת לכבוד תערוכת ציפורים, בתוספת הדפס "בירדפס 90".

טעויות – לא רק אצלנו

נחמה פורתא נמצא, בוודאי, בסידרה האחרונה של בולי קריסמאס של סמואה, שם הופיעה יצירת קורג'יו בשם בלתי נכון. בבול כתוב "מדינות הסל" של קורג'יו, בעוד שהוא מראה יצירה בשם "בית ספר לאהבה", אף הוא של קורג'יו. (תמונה זו ידועה גם בשם "חניכו של קופידון", שהוא כידוע, אל האהבה במיתולוגיה).

בעמותות

ירושלים מבקשת תערוכה

ועד עמותת בולאי ירושלים חידש קריאתו לאמץ ההחלטה על קיום תערוכות יובל ה-50 למדינה – בירושלים (1998). המאורע הוא ממלכתי ולא יתכן, נאמר בהחלטה, שמאורע כזה לא יתקיים בבירת ישראל.

הועד פנה בעניין זה להתאחדות בולאי ישראל והשרות הבולאי.

ועד חדש באגודה הירושלמית

באספה השנתית של עמותת בולאי ירושלים נבחר ועד חדש בהרכב הבא: חיים בסן – יור; ד"ר צבי שמעוני – סגן יור ואחראי לתרבות וספריה; מרדכי סונדק – מזכיר; משה בורשטיין – גזבר; אלי מועלם – מנהל הבית; רון ברגר – ועדת נוער; נחום שרשבסקי – יושם ומיחשוב; דוב פרל – נציג הנוער.

בעמותה התל-אביבית

באספה הכללית של חברי העמותה התל-אביבית נבחר ועד פועל חדש, בן חמישה חברים ושני חברים בועדת ביקורת.

מר רפי נחום נבחר פה אחד ליו"ר העמותה. חברי הועד – י. סלוצקי, פרופ' ע. אילן שמעון קויטנר וד. שטיר. בועדת ביקורת – מ. שמואלי ומ. מרטין.

בעמותת ראשון לציון

באסיפה הכללית של בולאי ראשון לציון נבחר ועד בהרכב הבא: גדעון לוי – יור; אליאופולד שטיין – גזבר, אבנר לוי – ספרן. כתובת העמותה – רח' עולי הגרדום 30, טל. 991133.

התאחדות בולאי ישראל
ISRAEL PHILATELIC FEDERATION
Member Fédération Internationale de Philatélie

MEMBERSHIP CARD

כרטיס חבר

NO. מ"ס

This is to certify that

אשר לתעודה כי

is a member of the
Philatelic Association
of Haifa LE ZION

הוא/היא חברה
באגודה הבולאית
של ראשון לציון

Issued on the

הוצא בתאריך

Valid until

בתוקף עד

דוגמת כרטיס חבר שעמותת ראשון לציון הנפיקה ומציעה לכבדו בכל עמותה בארץ.

הכתבים למערכת

באחרונה נתקלתי בבול עם תמונת שרה אהרונסון מחבורת ניל"י ונוכחתי שגם חברי לא יודעים מה פרוש "ניל"י". אשמח לקבל הסבר.

חיים ברקת

לצעירים נזכיר שניל"י הוא כינוי המורכב מראשי התיבות של הפסוק "נצח ישראל לא ישקר" (שמואל א', ט"ז כ"ט). שם זה ניתן לקבוצת צעירים יהודים, ובראשם אהרון אהרונסון ואבשלום פיינברג, שהחליטו בזמן מלחמת העולם הראשונה לסייע לצבא הבריטי לכבוש את ארץ ישראל. חברי ניל"י אספו ידיעות מודיעיניות והעבירו למצרים, מקום המצאותו של המטה הבריטי. המידע שסיפקו אנשי ניל"י היה תרומה חשובה להצלחת מערכתו של גנרל אלנבי בארץ ישראל – בקרבות עזה ופריצת הדרך לירושלים.

לפעולתה של ניל"י היו מתנגדים רבים בזכרון יעקב ובישוב הארצישראלי בכלל. באוקטובר 1917 הגיעו חיילים תורכים לזכרון יעקב ואסרו רבים מתושביה ובכללם שרה אהרונסון, אביה ואחיה. לאחר מספר ימי עינויים, משודד לה כי עומדים להעביר את האסורים לבית הכלא בנצרת, החליטה שרה אהרונסון להתאבד. בדרך ביקשה מן החיילים להתרחץ ולהחליף בגדים, ביודעה על המצאותם של כלי נשק בבית אהרן. שם, בבית אחיה, ירתה אל תוך פיה ומתה לאחר ארבעה ימים.

בעמותת נתניה

באספה הכללית של בולאי נתניה נבחר ועד חדש בצרף החברים בן חורין, בהיר, אלוני ואלי שלוש, המשמש כמזכיר העמותה.

מעוניינים בחליפין

EXCHANGE WANTED

Armand Langelier
 1507 Ladouceur
 st/ luc Ouebec
 joj 20a
 Canada

Lena Fedorenko
 Kharkov - 310124
 P.o Bok 9607
 u.s.s.r

Gotz Schneegab
 GRENZSTR. 11
 D-O-4701 Oberroblingen,
 Germany

Polunina Oksana
 Kharkov - 310124
 P.o Bok 9607
 u.s.s.r

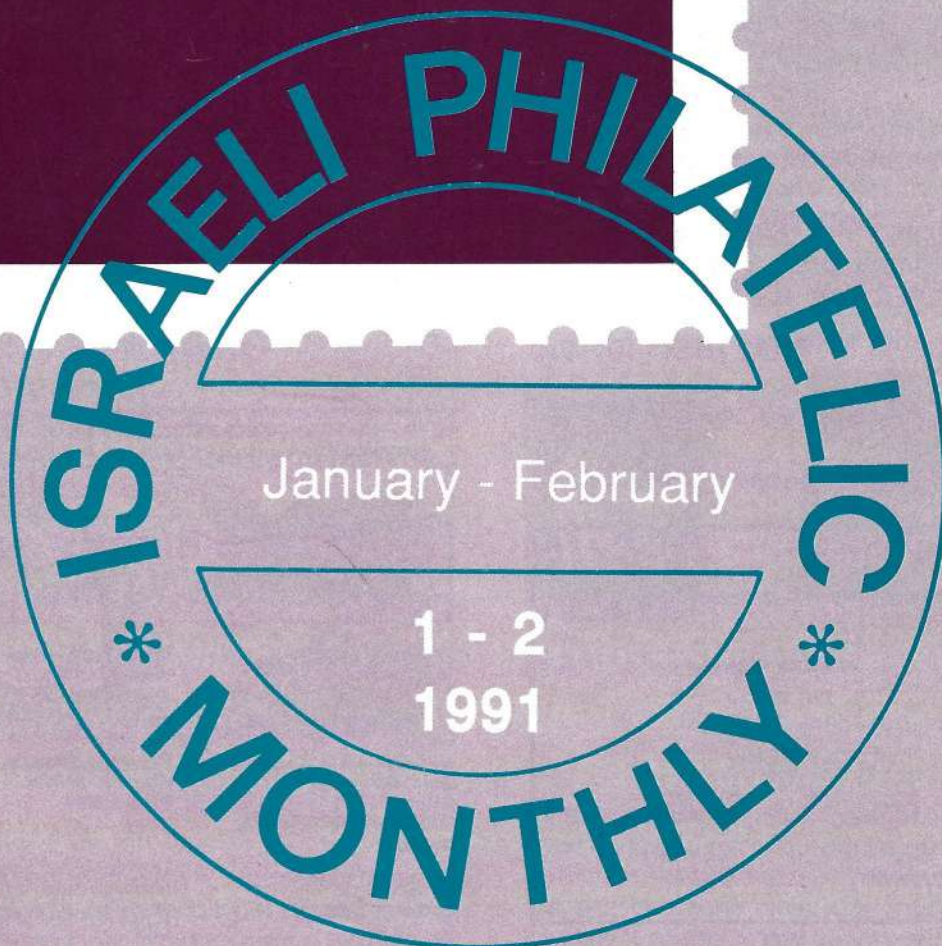
Geophila
 Exchange club
 P.o Box 2
 Josefka Avenue
 118 01 Prague 1
 Czechoslovakia

Lawrence E.F. Ferrao
 Antonyps Vaddo st.
 Guirim, Bardez, 60a
 India

ISRAEL/HOBBY-CLUB
 BOX 2026
 NAHARIYA, ISRAEL

מתוך ההנפקה החדשה - 9.4.1991

הירחון הישראלי לבולאות